

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้ คือ

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมตามสถานสภาพ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกัน คือ สถานศึกษาขนาดเล็กมีความแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกัน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ความถี่สูงสุด พบว่า เป็นรายด้านแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านการนิเทศการศึกษา คือ ควรมีการนิเทศครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ ควรจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูผู้สอน

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณครูในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ควรมีการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ คือ ควรมีการสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนและสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น ด้านการวางแผนงานวิชาการ คือ ควรมีการวางแผนงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ คือ ควรรวมทรัพยากรต่าง ๆ จากชุมชนในการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา คือ ควรมีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกปีการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา คือ ควรพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่นุคคิด ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา คือ ควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา คือ ควรคัดเลือกหนังสือที่เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตร ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา คือ ควรจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการอย่างชัดเจน เป็นระบบ ด้านการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น คือ ควรวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นของสถานศึกษาให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา คือ ควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร โดยการพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน คือ ควรส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผลโดยเน้นประเมินผลตามสภาพจริง ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น คือ ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา คือ ครูควรจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

4. แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยการสรุปจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ดังนี้

4.1 แนวทางในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

4.1.1 สร้างจิตสำนึกให้บุคลากรทุกคนเชื่อมั่นในระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

4.1.2 สร้างความร่วมมือกับชุมชน ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากชุมชน โดยเฉพาะด้านงบประมาณ

4.1.3 จัดระบบงานสารสนเทศให้เป็นระบบ มีความสัมพันธ์กันทุกงาน และมีการวางแผนการทำงานประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบเพื่อความสำเร็จขององค์กร

4.1.4 จัดการอบรมบุคลากรทุกคนเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน

4.2 แนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

4.2.1 สถานศึกษาดำรงความต้องการและความจำเป็นในการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการจากบุคคล ครอบครัวยุติธรรม เพื่อให้ตรงกับความต้องการของชุมชนในภาพรวม และมีการติดตามประเมินผลการทำงานร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

4.2.2 สถานศึกษาจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ในชุมชนพร้อมพัฒนาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในชุมชน พร้อมพัฒนาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

4.2.3 สถานศึกษาจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา ผ่านสื่อต่าง ๆ อาทิ แผ่นปลิว จดหมายข่าว หรือประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคคลและหน่วยงานอื่น ได้ทราบ

4.2.4 สถานศึกษาสร้างเครือข่าย เพื่อสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษากับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

4.2.5 สถานศึกษาการเปิดโอกาสให้ครอบครัวยุติธรรมมีส่วนร่วมเสนอแนะในการจัดการศึกษา

4.3 แนวทางในการพัฒนาการนิเทศการศึกษา

4.3.1 ใช้การนิเทศที่หลากหลายอย่างเหมาะสม ภายใต้บริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

4.3.2 ใช้การนิเทศที่ไม่เป็นทางการพูดคุย ซักถามหรือประชุมกลุ่มย่อย โดยเป็นการนิเทศแบบกัลยาณมิตร

4.3.3 การนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง โดยการพูดคุยสอบถามจากครูและผู้เรียน

4.3.4 ร่วมมือกับเขตพื้นที่การศึกษาในการนิเทศ ในรูปแบบศูนย์เครือข่ายให้มากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างความแข็งแกร่งและพัฒนาผู้ชำนาญในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นผู้นิเทศร่วมกับศึกษานิเทศก์ต่อไป

4.4 แนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

4.4.1 สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้แผนการจัดการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม และเป็นปัจจุบัน

4.4.2 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ เสริมแรง และให้กำลังใจกับครูผู้สอนที่มีการจัดการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี และมีคุณธรรม จริยธรรม

4.4.3 มีการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครู เช่น การนำโปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

4.4.4 สนับสนุนให้มีการแข่งขัน ประกวดแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปฏิบัติได้จริง ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง เน้นการแสดงออก เพื่อคุณภาพของผู้เรียน

4.4.5 ส่งเสริมให้ครูทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษ และเด็กด้อยโอกาส

4.5 แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

4.5.1 พัฒนาบุคลากรทุกคนในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.5.2 จัดหางบประมาณทั้งภายนอกและภายในจากส่วนอื่นเพื่อให้เพียงพอต่อการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

4.5.3 พัฒนาสื่อไอซีที (ICT) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

4.5.4 สนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดของผู้เรียน

4.5.5 สำรวจต้องการด้านการเรียนจากผู้เรียน ผู้ปกครองเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของครู

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและแนวทางในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ระดับการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะงานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา เป็นงานที่สามารถชี้วัด

คุณภาพของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังนั้น โรงเรียนจะต้องดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บันลือ พลพันธ์ (2550 : 159-160) กล่าวว่า การดำเนินงานบริหารวิชาการที่ดีจะต้องครอบคลุมทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การแนะแนวการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เพราะงานวิชาการถือเป็นหัวใจของการบริหารงานในโรงเรียน ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 3) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการนับเป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่งอันหนึ่งของการบริหารสถานศึกษา เพราะวิชาการเป็นเป้าหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยตรง การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาเพื่อดำเนินงานและพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพสูงสุด บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมงานวิชาการในสถานศึกษาคือผู้บริหารและครูผู้สอน โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร สอดคล้องกับ ธงชัย สุทธะพิณู (2548 : 139) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของการบริหารการศึกษาทุกระดับ ซึ่งผู้บริหารจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ผู้บริหารการศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ผู้บริหารการศึกษาจะต้องให้ความเอาใจใส่งานวิชาการเป็นพิเศษ และถือว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการเรียนการสอนในโรงเรียน สอดคล้องกับ นุ่มนวล กะตะศิลา (2549 : 152-153) กล่าวว่า บุคลากรในสถานศึกษาได้มีความตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายการบริหารจัดการหลักสูตร ตลอดจนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาให้กับเยาวชน มีการวางแผนการทำงานที่ดี ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

เมื่อพิจารณาตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ระดับการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมแตกต่างกัน คือ สถานศึกษาขนาดเล็กมีความแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ขนาดของสถานศึกษา จะเป็นตัวกำหนดที่ทำให้การบริหารจัดการศึกษามีความแตกต่างกัน เพราะในสภาพของงบประมาณที่ได้รับ ความพร้อมของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านของอาคารสถานที่ บุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ตลอดจนสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

ที่แตกต่างกัน ทำให้มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของชาติ สตะ (2549 : 73-94) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตอำเภอเขาสวนกวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4. พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สุภูมิตร นาดมทอง (2552 : 193-198) ในการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กทั้ง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับแรก คือ ด้านการแนะแนว ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกัน 3 ด้าน คือด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับชัยวัฒน์ แก้วหล่อ (2551 : 140-142) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนและขวัญในการปฏิบัติงานของครู ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่ชี้ดีผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงานของครูทั้ง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ตัวแปรที่มีอำนาจในการพยากรณ์เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ ด้านความรู้สึกรับเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ด้านความรู้สึกรับประสบความสำเร็จ ด้านความรู้สึกก้าวหน้าในงาน ด้านความรู้สึกรับผิดชอบในหน้าที่การทำงาน ด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน และด้านการเงินและสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุมิตรภาพและเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียน

2. บุคลากรที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรภรณ์ วิจิรัตน์ (2550 : 84-94) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสาคร คำแสน (2550 : 77-81) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า บุคลากรที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและแนวทางในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ คือ สถานศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควร
คิดค้นเทคนิคในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในที่ดีมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของ
สถานศึกษาแต่ละแห่ง และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านการพัฒนากระบวนการ
เรียนรู้ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ คือ ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาทั้งทางวิชาการและ
วิชาชีพ โดยการศึกษาดูงาน และจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง และสร้างแรงจูงใจให้
ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ใช้ยุทธศาสตร์ในการ
บริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดย
พิจารณาตัวแปรอื่น ๆ ให้มากขึ้น เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน และ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น